

Informatiebrief aan de Raad

Zaaknummer: Z/25/101980
Datum: 27 augustus 2025
Onderwerp: Raadsinformatiebrief voortgang asielopvang Wassenaar

Geachte Raad,

Deze raadsinformatiebrief is toegezegd door de portefeuillehouder tijdens de raadsvergadering van 19 december 2023 en biedt een halfjaarlijkse update over de voortgang van de asielopvang in de gemeente Wassenaar in de eerste helft van 2025.

Landelijke ontwikkelingen en bezwaarprocedure

Het eerste halfjaar van 2025 werd gekenmerkt door politieke spanningen rond het asielbeleid. Op 3 juni jl. leidde dit tot de val van het kabinet-Schoof.

De Spreidingswet, die op 1 februari 2024 in werking trad, verplicht gemeenten om opvangplekken te realiseren. Het aantal opvangplekken per gemeente is gebaseerd op het inwonersaantal en sociaaleconomische score van de betreffende gemeente. Hoewel er plannen zijn om de Spreidingswet in te trekken, is deze nog steeds van kracht en is de politieke toekomst ervan onzeker.

Bezwaar

Op 20 december 2024 presenteerde de minister van Asiel en Migratie het verdeelbesluit in het kader van de Spreidingswet. Zoals vermeld in de vorige raadsinformatiebrief d.d. 19 februari 2025 (nr.018), heeft de gemeente Wassenaar hiertegen in januari bezwaar ingediend. In het besluit zijn 930 opvangplaatsen voor Wassenaar opgenomen, terwijl op basis van de verdeelmethodiek van de wet dit uitkomt op 158 plaatsen.

In mei 2025 heeft een hoorzitting plaatsgevonden waarin meerdere Zuid-Hollandse gemeenten hun bezwaar tegen het verdeelbesluit kenbaar maakten. Namens de gemeente Wassenaar pleitte burgemeester De Lange voor het omzetten van de wettelijke verplichting naar een vrijwillige bijdrage. De bezwaarprocedure loopt nog; de raad wordt geïnformeerd zodra hierover een uitspraak is gedaan.

AZC Wassenaar

Het asielzoekerscentrum (hierna: AZC) in Wassenaar bestaat uit reguliere opvang met plaats voor 880 asielzoekers en een apart gebouw voor 50 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (hierna: amv). Omdat in de amv-locatie jongeren in de leeftijd van 15 tot 18 jaar verblijven, krijgen zij specifieke begeleiding vanuit het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (hierna: het COA).

Het COA houdt alle gebeurtenissen die de veiligheid, leefbaarheid en beheersbaarheid op de locatie raken, of waarbij sprake is van een afwijking van de gewenste gang van zaken, bij in het 'incidentenregister'. Meestal gaat het om het overtreden van huisregels, zoals het niet schoonmaken van de woonruimte of roken op de kamer, maar het kan ook gaan om agressie of geweld tegen personen op de opvanglocatie. Deze zaken handelt het COA zelfstandig af. Bij meldingen die de openbare orde raken, of bij (vermoeden van) een strafbaar feit wordt door het COA de politie ingeschakeld.

Reguliere opvang

De samenstelling van de bewonersgroep bij de reguliere opvang is grotendeels stabiel gebleven. Het merendeel van de bewoners is van Syrische afkomst, gevolgd voor Somaliërs en Jemenieten. Dit beeld komt grotendeels overeen met de samenstelling van de opvanglocaties elders in Nederland. Het aandeel vrouwen is licht gestegen van 60 eind 2024 naar 62 halverwege 2025. Ongeveer 14 % van de bewoners heeft inmiddels een verblijfsvergunning en wacht op huisvesting.

Het aantal incidenten op het AZC is in de eerste zes maanden van 2025 ten opzichte van vorig jaar lager; van 131 incidenten in de tweede helft 2024 naar 110 incidenten in de eerste zes maanden van 2025. Deze incidenten bestonden uit:

- 66 keer overtreden huisregels
- 38 keer agressie of geweld
- 6 keer zelfdestructief gedrag

Amv-locatie

Ook op de amv-locatie is het aantal incidenten afgenomen. In de eerste helft van 2025 waren er 29 incidenten, terwijl het in de tweede helft van 2024 58 incidenten waren. Het gaat om de volgende incidenten:

- 23 keer overtreden huisregels
- 6 keer agressie of geweld

Hoewel het aantal incidenten afneemt, signaleert het COA Wassenaar toenemende spanningen onder bewoners. Dit heeft mede te maken met landelijke beleidsontwikkelingen zoals het moratorium op Syrische asielaanvragen en plannen voor het beperken van nareizigers. Deze maatregelen zorgen voor onzekerheid en frustratie bij bewoners. Het COA zet daarom extra in op begeleiding, communicatie en stabiliteit om escalatie te voorkomen.

Politiemeldingen

In de eerste helft van 2025 zijn 22 politiemeldingen geregistreerd waarbij AZC-bewoners betrokken waren bij incidenten in Wassenaar. Dit is een daling ten opzichte van de 34 meldingen in de tweede helft van 2024.

De meldingen bestonden uit:

- 1 keer aantreffen van een vermist persoon
- 7 keer rijden zonder rijbewijs
- 2 overige verkeerszaken
- 5 keer verdachte situatie
- 2 keer verkeersongeval met letsel
- 3 keer vermissing goederen algemeen
- 2 keer winkeldiefstal

Het driewekelijkse veiligheidsoverleg tussen het COA, de gemeente en de politie blijft een belangrijk instrument om signalen vroegtijdig op te vangen en maatregelen te treffen indien nodig. In dit overleg worden ook de signalen vanuit de omgeving en winkeliers besproken en gekoppeld aan acties. Zo is het COA meermaals in Wassenaar aanwezig om het straatbeeld te monitoren en eventueel bewoners te spreken wanneer daar aanleiding toe is. Daarnaast doen de buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) en de politie extra rondes in de winkelstraten.

Veiligheid

De gemeente werkt nauw samen met het COA en de politie om de veiligheid van alle bewoners en medewerkers op en rond het AZC te monitoren en te verbeteren. Het COA hanteert huisregels. Bij het overtreden van deze regels volgen er maatregelen. Een maatregel kan verschillen van het inhouden van verstrekkingen tot een overplaatsing naar een andere locatie. Een maatregel wordt ingezet om herhaling te voorkomen en een signaal af te geven aan andere bewoners. De aard en de impact van een incident bepalen de maatregel. Het COA gaat ook altijd met de betrokken bewoner in gesprek en doorloopt een begeleidingstraject dat tot doel heeft om onaanvaardbaar gedrag in de toekomst te voorkomen.

Schoolverzuim

In de vorige raadsinformatiebrief is aandacht besteed aan het hoge schoolverzuim onder jonge asielzoekers. Dit verzuim wordt veroorzaakt door meerdere factoren, zoals langdurige onzekerheid over de toekomst, psychische belasting en beperkte aansluiting bij het reguliere onderwijsaanbod. Het gevolg hiervan is dat jongeren vaak zonder dagelijkse structuur komen te zitten, onvoldoende taalvaardigheid ontwikkelen en geen diploma behalen. Dit belemmert hun toekomstkansen.

Om dit aan te pakken, is de pilot 'Praktisch Leren' gestart. De pilot is een samenwerking tussen de Internationale Schakelklas (ISK) in Leiden, het COA, voogdijorganisatie Nidos, Stichting De Combibrug en de gemeente. Naast dat jongeren taalles krijgen, doen ze ook praktijkervaring op door (snuffel)stages in vakgebieden waar hun interesses liggen.

De eerste resultaten zijn positief: de jongeren nemen actief en gemotiveerd deel aan het programma, en een aantal van hen is inmiddels succesvol teruggekeerd naar het reguliere onderwijs of gestart met een mbo-opleiding. De pilot laat zien dat maatwerk en samenwerking tussen lokale partners en gemeente kunnen bijdragen aan het herstel van perspectief voor deze jongeren.

Tot slot

De gemeente blijft zich, samen met het COA, de politie, maatschappelijke partners en vrijwilligers, inzetten voor een veilige, humane en goed georganiseerde opvang. Wij houden u op de hoogte van de verdere ontwikkelingen, waaronder de uitkomst van het bezwaar tegen het verdeelbesluit.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. A.P.A. Oostermeijer,
loco-gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.